

Kansainvälistyminen – keino parantaa yliopiston toiminnan laatua

Tampereen yliopiston tavoitteena on olla vuonna 2015 kansainvälisesti vetovoimainen ja arvostettu opiskelu-, opetus- ja tutkimusyhteisö. Kansainvälisesti aktiivinen yliopisto tukee tutkimuksellaan ja opetuksellaan yhteiskunnan kilpailukykyä ja hyvinvointia. Strategiansa mukaisesti yliopisto on sitoutunut edistämään yhteiskunnan oikeudenmukaisuutta, tasa-arvoa, oman maan ja maailman kansalaisten hyvinvointia, kulttuurien vuorovaikutusta ja kestävästä kehitystä.

Yliopiston kansainvälistymisohjelman avulla luodaan edellytykset yliopiston toiminnan laadun parantamiselle, yhteiskunnalliselle vaikuttavuudelle ja kansainväliselle näkyvyydelle. Ohjelmassa esitetään toimet, joiden avulla tuetaan tutkimuksen kansainvälistymistä, kansainvälisen opetuksen ja liikkuvuuden kehittämistä sekä edistetään yliopiston globaalia vastuuta.

1. Tutkimus

Kansainvälinen tutkimusyhteistyö on yliopiston perustoimintaa. Perinteisesti kansainvälinen tutkimusyhteistyö on rakentunut yksittäisten tutkijoiden aloitteellisuuden varaan. Yhteistyön lisääminen edellyttää tieteenalayksiköiltä verkottumista verkottuvan systemaattisesti omien kumppaneidensa kanssa. Näin voidaan turvata yhteistyön laajuus ja kasvattaa kansainvälisen tutkimusrahoituksen osuutta.

Yliopistosta kehitetään kansainvälisesti vetovoimainen tiedeyhteisö, joka rekrytoi nykyistä tavoitteellisemmin kansainvälistä opetus- ja tutkimushenkilökuntaa. Ulkomaisten jatko-opiskelijoiden määrän lisäämiseksi yliopisto rakentaa avainaloilleen korkeatasoisia tohtorinkoulutusohjelmia, joissa voi opiskella englanniksi. Yliopiston tohtorinkoulutusohjelmiin sisällytetään kaikilla aloilla nykyistä enemmän opiskelua ulkomailla ja aktiivista osallistumista kansainvälisiin konferensseihin.

Tutkimuksessa kansainvälinen julkaiseminen on välttämätöntä tutkimuksen vaikuttavuuden, tutkimustulosten saavutettavuuden sekä kansainvälisen verkottumisen ja yhteistyön kannalta. Yliopisto kannustaa ja tukee kansainvälistä julkaisemista sekä kansainvälisiin yhteisjulkaisuihin osallistumista seuraavin tavoin:

- Yliopisto tarjoaa riittävän tuen tutkimusrahoituksen hakemiseen, kansainvälisten yhteistyösopimusten solmimiseen sekä hankkeiden toteuttamiseen.
- Yliopisto tukee nuorten post-doc tutkijoiden kansainvälistymistä varaamalla vuosittaisen määrärahan liikkuvuusstipendejä varten.
- Yliopisto tarjoaa kansainväliselle henkilöstölle tarpeelliset englanninkieliset palvelut sekä mahdollisuuden suomen kielen opiskeluun.
- Yliopisto suunnittelee kansainvälisen henkilöstön asumista ja Tampereelle kotoutumista tukevia palveluita yhteistyössä tamperelaisten korkeakoulujen ja Tampereen kaupungin kanssa.

2. Opetus

Yliopisto tarjoaa erityisesti vahvuusalueillaan kansainvälisiä tutkinto-ohjelmia. Niissä koulutetaan kansainvälisesti toimintakykyisiä asiantuntijoita, jotka valmistuttuaan saavat koulutustaan vastaavaa työtä. Opetus ohjelmissa järjestetään englannin kielellä. Ohjelmien resursointi takaa riittävän kontaktiopetuksen ja opetuksen jatkuvuuden. Lisätäkseen ohjelmien tunnettuutta yliopisto panostaa ohjelmien markkinointiin ja rekrytointiin sekä valitsee markkinoinnin ensisijaiset kohdealueet. Hyväksytyt opiskelijat pyritään sitouttamaan entistä paremmin saamaansa opiskelupaikkaan.

Vieraalla kielellä opettaminen on luonteva osa opettajien työsuunnitelmia. Opetushenkilökunnan monikulttuurisen osaamisen ja pedagogiikan kehittämiseen sekä vieraalla kielellä opettamiseen tarjotaan koulutusta. Kansainvälisten tutkinto-ohjelmien suunnittelussa ja resursoinnissa tehdään eri yksiköiden välistä yhteistyötä siten, että mahdollisimman moni ohjelma hyötyy yhteisestä opetustarjonnasta, mm. kesäkouluista. Lisäksi verkko-opetusta hyödynnetään nykyistä laajemmin.

Kansainvälisiä tutkinto-ohjelmia pyritään rahoittamaan eri lähteistä. Rahoituksen hakemiseen tarjotaan riittävät tukipalvelut. Osa kansainvälisistä ohjelmista toteutetaan ja tarjotaan yhdessä strategisten yhteistyöyliopistojen kanssa. Opettajavaihtovierailuja hyödynnetään kansainvälisissä tutkinto-ohjelmissa aiempaa enemmän.

Yliopisto tarjoaa riittävät tuki- ja ohjauspalvelut kansainvälisille tutkinto-opiskelijoille englannin kielellä, myös tutkintoja toteuttavissa yksiköissä. Kansainvälisiin tutkinto-ohjelmiin sisällytetään suomen kielen opintoja, jotta opiskelijoilla olisi paremmat edellytykset integroitua yhteiskuntaan ja työllistyä Suomessa. Lisäksi yliopisto kehittää kansainvälistä alumnitoimintaansa.

Yliopisto osallistuu koulutusvientiin avainaloillaan ja tuotteistaa osaamistaan myytäväksi koulutustarjonnaksi. Koulutusvientiä tehdään yhteistyössä Future Learning Finlandin ja alueellisten toimijoiden (Pirkanmaan liiton ja Unipolin) kanssa. Yliopisto on mukana korkeakoulujen lukukausimaksukokeilussa, ja osa kansainvälisistä maisteriohjelmista toteutetaan maksullisina EU:n ja ETA-alueen ulkopuolisille tutkinto-opiskelijoille.

Opiskelijaliikkuvuuden määrä on hyvä. Liikkuvuus ei kuitenkaan jakaudu tasaisesti, vaan tieteenalojen välillä on merkittäviäkin eroja. Lähtevän ja saapuvan liikkuvuuden on jatkossa jakauduttava tasaisemmin eri tieteenaloille, ja kaikkien alojen opiskelijoille on oltava tarjolla houkuttelevia vaihtokohteita. Tavoitteena on tarjota vaihtoon saapuville opiskelijoille riittävästi opetussuunnitelmaan kuuluvaa englanninkielistä opetusta, jonka tarjoamisessa kiinnitetään huomiota opetuksen tasoon, kontaktiopetuksen määrään ja opetuksen jatkuvuuteen.

Liikkuvuus edellyttää hyvää kielitaitoa sekä vaihtoon lähteviltä että vaihtoon saapuvilta opiskelijoilta. Yliopiston palveluissa huomioidaan kansainvälistymisen edellyttämä kielitaidon ja palveluiden tarve.

Opettajien lähteminen vaihtoon rahoitetaan siten, että opetus- ja kulttuuriministeriön edellyttämät viikon liikkuvuusjaksot toteutuvat. Kansainväliseen opettajaliikkuvuuteen osallistumista pidetään ansiona akateemisella uralla ja siihen kannustetaan. Erasmus-ohjelman rahoitusta opettajaliikkuvuudessa hyödynnetään edelleen. Erasmus-henkilökuntavaihdossa saapuvien

vierailujen keskittäminen yhdelle henkilökuntavaihtoviikolle on toimiva käytäntö, jota jatketaan. Yliopisto edistää ja tukee opetuksen kansainvälistymistä seuraavasti:

- Neljäs maisteriohjelmista on kansainvälisiä, ja kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden määrä pyritään saamaan 7 prosenttiin vuoteen 2015 mennessä. Tavoite on asetettu korkeakoulujen kansainvälistymisstrategiassa.
- Yliopisto perustaa opettajavierailujen rahoittamiseksi University of Tampere Guest Professor -ohjelman, joka lisää yliopiston näkyvyyttä ja vetovoimaa.
- Englanninkielisille maisteri- ja tohtoriohjelmille luodaan apurahajärjestelmä.
- Yliopisto laatii kieliperiaatteet, joissa linjataan opetuksessa, tutkimuksessa ja hallinnossa käytettäviä kieliä siten, että linjaukset edistävät yliopiston kansainvälistymistä sekä tukevat laadukasta opetusta ja tutkimusta. Yliopiston sisäisellä ja ulkoisella suomen- ja englanninkielisellä viestinnällä on suuri merkitys yliopiston toiminnan vaikuttavuudelle ja kansainväliselle näkyvyydelle. Yliopisto kantaa vastuunsa suomen kielen säilymisestä täysipainoisena tieteen ja yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen kielenä.
- Perustutkinto-ohjelmiin sisällytetään kansainvälistymisjakso, jonka voi suorittaa opiskelu- tai harjoittelujaksona ulkomailla, osallistumalla vieraskieliseen opetukseen tai muulla sovitavalla tavalla.
- Kansainvälisten opiskelijoiden asuminen ratkaistaan tasapainoisesti opiskelijoiden, yliopiston ja opiskelija-asuntojen vuokraajan kannalta. Ratkaisu tehdään yhteistyössä Tampereen korkeakoulujen kanssa.

3. Yhteistyö ja kumppanuus

Tampereen yliopisto ja sen tieteenalayksiköt toimivat aktiivisessa koulutus- ja tutkimusyhteistyössä kansainvälisten kumppaneidensa kanssa. Kumppanuus perustuu yhteistyön tekemiseen ja kumppanuus on luonteeltaan pitkäjänteistä.

Tampereen yliopisto kantaa globaalin vastuunsa. Tampereen yliopisto kouluttaa maailmaa ymmärtäviä maailman muuttajia, jotka edistävät oikeudenmukaisuutta, tasa-arvoa, oman maan ja maailman kansalaisten hyvinvointia, kulttuurien vuorovaikutusta ja kestävää kehitystä. Kansainvälisissä tutkinto-ohjelmissä koulutetaan kehitysmaiden kansalaisia. Tavoitteena on, että he tutkinnon suorittuaan tukevat oman kotimaansa kehittymistä.

Koulutus- ja tutkimusyhteistyön lisäksi kehitysmaiden yliopistoja vahvistetaan tukemalla niiden hallinnon ja opetuksen rakenteita. Yhteistyön rahoittamiseksi haetaan sellaista kansallista ja kansainvälistä rahoitusta, jolla tuetaan YK:n vuosituhatvotteen saavuttamista sekä Education for All -strategiaa. Rahoituksen hakuun tarjotaan riittävät hallinnolliset resurssit.

Tampereen yliopisto on Suomen ensimmäinen Reilun kaupan korkeakoulu, joka toimii kestävän kehityksen puolesta. Yliopisto ottaa toiminnassaan ja hankinnoissaan huomioon sosiaalisen vastuun sekä eettiset arvot ja periaatteet.

Tampereen yliopisto tukee alueen elinkeinoelämää ja vaikuttaa alueen kilpailukyvyyn kehittämiseen yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa. Yliopiston kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden rekrytoitumista alueen työmarkkinoille edistetään yhteistyössä Workplace Pirkanmaa -hankkeen kanssa. Yliopisto edistää globaalien vastuunsa kantamista seuraavin toimin:

- Jatko-opiskelijoiden apurahoja osoitetaan kehitysmaista tuleville, joiden valinnassa otetaan huomioon tutkimuksen vaikuttavuus kehitysmaissa.
- Yliopisto selvittää mahdollisuuden kummiyliopistosuhteen luomiseen kehitysmaassa sijaitsevan ja strategisesti valitun yhteistyöyliopiston kanssa.
- Yliopisto hyödyntää kehitysmaayhteyksien rakentamisessa ja ylläpitämisessä olemassa olevia verkostoja (esim. Pan-African University, Globelics, TropEd, Anna Lindh -säätiö).
- Yliopisto laajentaa kansainvälistä alueyhteistyötä Unipoli-yhteistyön avulla mm. tutkimuksen markkinoinnissa ja viranomaisyhteistyössä.
- Monikulttuurisuus tehdään näkyväksi yliopistoyhteisössä, ja kansainvälistä verkottumista tuetaan mm. sosiaalisen median avulla.

Kansainvälistymisohjelman resurssit

Kansainvälistymisohjelmaa aletaan toteuttaa välittömästi. Kansainvälinen liikkuvuus, opetuksen kehittäminen ja kansainväliset tutkinto-ohjelmat koordinoidaan kansainvälisen koulutuksen keskuksessa. Vuoden 2012 budjettiin varataan resursseja University of Tampere Guest Professor -ohjelmaan ja jatko-opiskelijoiden stipendeihin.

Uusien kansainvälisten maisteriohjelmien suunnittelu etenee osana yliopiston muuta koulutus-uudistusta ja tulevaa koulutus suunnittelua. Tieteenalayksiköihin osoitetaan riittävät resurssit kansainvälisten maisteriohjelmien suunnittelua ja toteuttamista varten. Lähtökohtana on, että englanniksi tapahtuva opetus on osa opettajien vuotuista työsuunnitelmaa.

Kielikeskukselle osoitetaan riittävät resurssit opetustoimintaan, joka on tarpeellista liikkuvuuden ja yliopiston muun kansainvälistymisen tukemiseksi. Kansainvälisen näkyvyyden kohentamiseksi lisätään englanninkielistä viestintää.

Tieteenalayksiköissä kansainvälisestä koulutuksen hallinnoinnista vastaavat yksikkökohtaiset koordinaattorit. Kansainvälisestä koulutuksesta vastaavan opetushenkilöstön työsuunnitelmiin sisällytetään englanninkielinen opetus. Kansainvälisten tutkinto-ohjelmien järjestämisestä laaditaan kaikki ohjelmat kattava ohjeistus.

Kansainvälisen koulutuksen keskus tekee yhteistyötä yliopistopalveluiden toimijoiden ja toisten tamperelaisten korkeakoulujen kanssa. Näin kehitetään kansainvälisen henkilökunnan palveluita sekä luodaan ja tarjotaan yksittäisten tutkijoiden liikkuvuuspalveluita.

Ohjelman johtaminen, toimeenpano ja arviointi

Ohjelmassa esitetyt toimet toteutetaan vuoden 2013 loppuun mennessä. Yliopiston kansainvälisen toiminnan tavoitteista päättää hallitus. Rehtori johtaa strategista kansainvälistä yhteistyötä apunaan kansainvälisestä liikkuvuudesta vastaava vararehtori.

Käytännön kansainvälisen toiminnan toteuttavat tieteenalayksiköt, kansainvälisten koulutuksen keskus ja yliopistopalvelujen muut palveluntarjoajat. Kansainvälisestä liikkuvuudesta vastaava vararehtori arvioi ohjelman toteutusta vuosittain ja raportoi siitä rehtorille.

Ohjelman toimeenpanoa arvioidaan Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitusindikaattorien perusteella. Näin kehitetään kansainvälisen henkilökunnan palveluita sekä luodaan ja tarjotaan yksittäisten tutkijoiden liikkuvuuspalveluita. Kansainvälistymistä mittaavat indikaattorit, jotka liittyvät erityisesti laadun ja vaikuttavuuden perusteella annettavaan perusrahoitukseen ja koulutuksen kansainvälistymiseen. Lisäksi kansainvälistymistä mittaavat sopimusindikaattorit, jotka liittyvät henkilöstön kansainväliseen liikkuvuuteen, kansainvälisiin julkaisuihin ja kansainväliseen tutkimusrahoitukseen. Lisäksi Opetus- ja kulttuuriministeriön palaute korkeakoulujen kansainvälistymisstrategian toteutuksesta ohjaa sitä, kuinka Tampereen yliopiston kansainvälistyminen toteutuu.